

ผลการจัดชุดกิจกรรมต่อทัศนคติ การคล้อยตามอิทธิพลคนรอบข้าง การรับรู้การควบคุมตนเอง และความตั้งใจในการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร และป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี

Effect of a Health Education Program on Attitude, Subjective Norm, Perceived Behavioral Control, as well as Intention of Preventing Premature Pregnancy and Sexually Transmitted Infection of High School Students in Chonburi Province

สินีนารถ วิทยพิเชฐสกุล*

Sineenart Witayapichetsakul*

วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดชลบุรี*

Sirindhorn College of Public Health, Chonburi*

(Received: November 13, 2018; Revised: January 15, 2020; Accepted: January 15, 2020)

บทคัดย่อ

งานวิจัยกึ่งทดลอง แบบกลุ่มเดียวประเมินผลก่อนและหลังนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการจัดชุดกิจกรรมต่อทัศนคติ การคล้อยตามอิทธิพลคนรอบข้าง การรับรู้การควบคุมตนเอง และความตั้งใจในการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรและป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนบ้านสวน จันอนุสรณ์ จังหวัดชลบุรี ที่มีอายุระหว่าง 15-19 ปี ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น จำนวน 45 คน เครื่องมือที่ใช้คือชุดกิจกรรมที่สามารถตอบทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาคทั้งฉบับเท่ากับ .86 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและสถิติ Paired t-test ผลการวิจัยพบว่า

หลังการจัดกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ยหลังเข้าร่วมกิจกรรมด้านทัศนคติ การคล้อยตามอิทธิพลของคนรอบข้าง การรับรู้ด้านการควบคุมตนเอง และความตั้งใจในการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรและป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ($M=5.76, SD=0.76$; $M=3.81, SD=0.55$; $M=5.34, SD=0.91$; $M=3.86, SD=0.67$ ตามลำดับ) สูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม ($M=5.50, SD=0.96$; $M=3.88, SD=0.56$; $M=5.56, SD=0.95$; $M=4.24, SD=0.64$ ตามลำดับ) เพิ่มขึ้นกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม ($M=1.95, SD=0.93$; $M=1.48, SD=1.19$; $M=1.6, SD=1.05$; $M=1.32, SD=0.88$ ตามลำดับ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ผู้วิจัยควรทำความเข้าใจขั้นตอนในชุดกิจกรรม จัดเตรียมสื่อและอุปกรณ์ รวมถึงความพร้อมผู้ดำเนินกิจกรรมก่อนจัดกิจกรรม ตลอดจนสอดแทรกในกิจกรรมระหว่างปีการศึกษาหรือกิจกรรมนอกชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ

คำสำคัญ: ชุดกิจกรรม, การตั้งครรภ์, การติดต่อทางเพศสัมพันธ์, ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน

Abstract

This one group pretest-posttest design quasi-experimental research aimed to evaluate the effects of a health education program on attitude, subjective norms, perceived behavioral control as well as Intention of preventing premature pregnancy and sexually transmitted infections in students at Bansuan Jananusorn high school in Chonburi province. Stratified random sampling was applied to recruit 45 students, age between 15 and 19. The intervention was a health education program, which was developed based on the theory of planned behaviors. Data collecting tool were self-administered questionnaires. The reliability of the questionnaire was tested by Cronbach's alpha coefficient, yielding a value of .86. Descriptive statistics were used to analyze personal data, and paired t-test for inferential statistics.

The results revealed that after joining the program, the average scores for attitude ($M=5.34$, $SD=0.91$), subjective norm ($M=3.81$, $SD=0.55$), perceived behavioral control ($M=5.76$, $SD=0.7$), as well as intention of preventing premature pregnancy and sexually transmitted infections ($M=3.86$, $SD=0.67$) were significant higher than before receiving the prevention program ($M=5.50$, $SD=0.96$; $M=3.88$, $SD=0.56$; $M=5.56$, $SD=0.95$; $M=4.24$, $SD=0.64$, respectively) ($p<.001$).

Researcher should understand the steps in the health education program, prepare media and instruments, as well as get ready for running activities. Furthermore, the program should be integrated into regular curriculum, and extra-curricular activities throughout academic year.

Keywords: High School Students, Health Education Program, Theory of Planned Behaviors, Premature Pregnancy, Sexually Transmitted Infection

บทนำ

การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเป็นปัญหาสาธารณสุขและสังคมทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย ปัจจุบันมีหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นอายุ 15-19 ปี ประมาณ 23 ล้านคนต่อปี ส่วนใหญ่อยู่ในประเทศกำลังพัฒนาที่เกิดจากความไม่ตั้งใจที่จะตั้งครรภ์ (WHO, 2018) สำหรับประเทศไทยการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเป็นปัญหาที่ต้องร่วมกันป้องกันและแก้ไขอย่างเร่งด่วน เนื่องจากพบอัตราการคลอดในวัยรุ่นอายุ 15-19 ปีต่อหญิงอายุ 15-19 ปี 1,000 คน สูงขึ้นจาก พ.ศ. 2546 ในอัตรา 39.20 เป็น 48.30 ใน พ.ศ. 2557 วัยรุ่นไทยมีการคลอดซึ่งสูงกว่าอีกหลายประเทศในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาด้วยกันและมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นส่งผลต่ออัตราทุพพลภาพและการตายของมารดาโดยเฉพาะประเทศที่กำลังพัฒนา หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นต้องเผชิญกับปัญหาสุขภาพด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม เช่นภาวะครรภ์เป็นพิษ การคลอดก่อนกำหนด มีภาวะเครียดและซึมเศร้าขณะตั้งครรภ์ มีความคิดหรือพยายามฆ่าตัวตาย ขาดโอกาสในการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ขาดโอกาสในการทำงานและขาดรายได้ การทอดทิ้งบุตรเพิ่มขึ้น นอกจากการตั้งครรภ์แล้วยังพบโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในกลุ่มวัยรุ่น เช่น เอชไอวี และเอชพีวี เป็นต้น (Chantrapanichkul, & Chawanpaiboon, 2012; Mahavarkar, Madhu, & Mule, 2008; Reime, Schuching, & Wenzlaff, 2008; Kanato, & Saramrittichai, 2006)

การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเกิดจากหลายปัจจัยโดยเฉพาะความตั้งใจตั้งครรภ์เป็นตัวกำหนดให้บุคคลกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ตามที่บุคคลคาดหวัง เช่นการศึกษาของ Matsushashi, Felice, Shragg, & Hollingsworth (1989) พบว่าความต้องการมีบุตรของมารดาวัยรุ่นมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อการตั้งครรภ์ซ้ำ จากแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behaviors) ของไอเซน (Ajzen, 1991) กล่าวว่าความตั้งใจกระทำพฤติกรรมของบุคคลเกิดจากการที่บุคคลมีทัศนคติทางบวกต่อพฤติกรรม แม้วัยรุ่นมีวิธีคิด

ทัศนคติ และความเชื่อเรื่องเพศที่ต่างกัน จากประสบการณ์ และสภาพสังคมที่ต่างกัน มีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และรับรู้ว่าตนเองสามารถควบคุมพฤติกรรมนั้นให้เกิดขึ้นได้ อาจจากสื่อที่หลากหลาย ดังนั้นความตั้งใจตั้งครรภ์ ข้ำของวัยรุ่นจึงเกี่ยวข้องกับหลายปัจจัยรวมถึงบริบทของวัยรุ่น การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เช่นมีบุคคลใกล้ชิดเคย เป็นแม่วัยรุ่นมาก่อน (Raneri, & Wiemann, 2007; Gillmore, Lewis, Lohr, Spencer, & White, 1997) นอกจากนี้การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมยังเป็นตัวกำหนดให้บุคคลตั้งใจกระทำพฤติกรรม กล่าวคือมีความรู้และความสามารถในการป้องกันการตั้งครรภ์ได้แต่ไม่ป้องกัน (Wisarutkasempong, & Muangpin, 2015) ประเทศต่าง ๆ ให้ความสนใจอย่างมากและพยายามหาวิธีแก้ไขปัญหการตั้งครรภ์ที่ไม่ได้ ตั้งใจ เนื่องจากปัญหาดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับทั้งตัววัยรุ่นเอง ครอบครัว และสังคม ซึ่งเป็นปัญหาและเกิดผล กระทบในหลากหลายมิติ เช่น พฤติกรรม สุขภาพ สังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ เป็นต้น การทำความเข้าใจกับ สถานการณ์ แนวโน้ม ปัจจัย ผลกระทบ และบริบทแวดล้อมของการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นในแต่ละพื้นที่ จึงมีความ จำเป็นต่อการพัฒนาโยบายและมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการป้องกัน การแก้ไขปัญหา รวมทั้งการให้การ ดูแลสุขภาพที่ตั้งครรภ์

จากสถิติข้างต้นชี้ให้เห็นว่าการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่นยังมีประสิทธิภาพไม่เพียงพอที่จะทำ ให้วัยรุ่นชะลอการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกให้ช้าลง ไม่ใช่วิธีการคุมกำเนิดที่เหมาะสมทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์ หรือมี พลังอำนาจไม่เพียงพอที่จะหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัยและการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เพราะฉะนั้นการห้ามวัยรุ่นอายุต่ำกว่า 20 ปี ไม่ให้มีเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องที่เป็นไปได้ยากเพราะการรับรู้ของ เยาวชนเองที่เห็นว่าการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนเป็นเรื่องธรรมดาที่ไม่ใช่ความผิด เพียงแต่ผู้ใหญ่ไม่ชอบ การ ลักลอบมีเพศสัมพันธ์ยังเป็นความท้าทาย ประกอบกับมีสิ่งกระตุ้นยั่วจากสื่อต่าง ๆ รวมทั้งการเสพของมีนเมา และสิ่งเสพติดที่มีอยู่ทั่วไปรอบ ๆ ตัว ดังนั้นวัยรุ่นทุกคน ไม่ว่าจะเป็นเด็กเรียนหรือเด็กเที่ยวต่างเป็นกลุ่มเสี่ยง เหมือนกัน เพศภาวะมีส่วนอย่างมากต่อการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น การคุมกำเนิดที่ถูกต้องและเหมาะสมกับการ ป้องกันนั้นๆ การสอนเพศศึกษาของครู หรือผู้ปกครอง การสื่อสารเรื่องเพศ ระหว่างชาย-หญิง กับพ่อแม่ ครู การศึกษาของแม่วัยใส การรับผิดชอบเรื่องเพศของผู้ชาย การให้บริการสุขภาพด้านอนามัยเจริญพันธุ์ และการ เลี้ยงดูลูก

สถาบันการศึกษาทุกแห่งร่วมกับครอบครัว ต้องทำให้เพศศึกษาและเพศวิถีศึกษาเป็นเรื่องที่ต้อง เรียนรู้อย่างเปิดเผย และมีความรับผิดชอบทางสังคมต่อพฤติกรรมทางเพศของตนเอง ทุกฝ่ายต้องร่วมกันทำให้ เรื่องนี้เกิดขึ้นอย่างเป็นกลายณมิตร โรงเรียนบ้านสวน จันอนุสรณ์ จังหวัดชลบุรี ในฐานะสถาบันการศึกษาที่อยู่ใน ความดูแลของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านสวน จังหวัดชลบุรี ได้เล็งเห็นถึงปัญหาดังกล่าว จึงได้ร่วมมือ กับภาควิชาเภสัชกรรม วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดชลบุรี จัดโครงการวิจัยนี้ขึ้น โดยใช้ชุดกิจกรรมที่ พัฒนาจากทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน กล่าวว่าคุณคนจะแสดงพฤติกรรมใดได้ย่อมต้องมีสาเหตุ โดยสาเหตุดัง กล่าวคือทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรมนั้น การคล้อยตามอิทธิพลของคนรอบข้าง และการรับรู้หรือเชื่อว่าตนเองสามารถ ควบคุมตนเองได้ในทิศทางที่เหมาะสม ซึ่งปัจจัยทั้งหลายนี้ส่งผลโดยตรงต่อความตั้งใจที่จะแสดงพฤติกรรม และ ความตั้งใจดังกล่าวจะผลักดันให้เกิดการแสดงพฤติกรรม

วัตถุประสงค์วิจัย

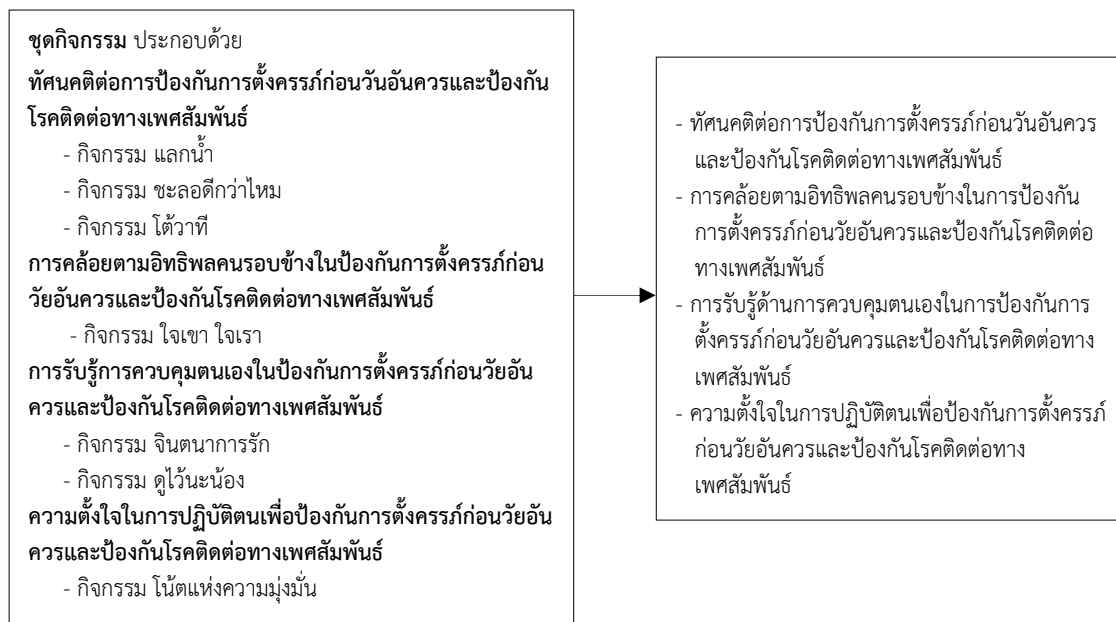
1. เพื่อประเมินผลการจัดชุดกิจกรรมต่อทัศนคติ การคล้อยตามอิทธิพลคนรอบข้าง การรับรู้การควบคุม ตนเอง และความตั้งใจในการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรและป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนบ้านสวน จันอนุสรณ์ จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติ การคล้อยตามอิทธิพลของคนรอบข้าง การรับรู้การควบคุมตนเอง และ ความตั้งใจในการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรและป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษา โรงเรียนบ้านสวน จันอนุสรณ์ จังหวัดชลบุรี

สมมติฐานวิจัย

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมมีค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนคติ การคล้อยตามอิทธิพลของคนรอบข้าง การรับรู้ด้านการควบคุมตนเอง และความตั้งใจในการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร และป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์เพิ่มขึ้นสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยนำชุดกิจกรรมจากการวิจัยการพัฒนาชุดกิจกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร (Witayapichetsakul, Nongyai, Chunsang, Pipatananukul, Pornpongwattana, Krupad, et al., 2018) โดยงานวิจัยนี้เลือกกิจกรรมที่สามารถตอบทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behaviors) ซึ่งมีแนวคิด คือมีวัตถุประสงค์ตรงตามตัวแปรของทฤษฎี คือถ้าบุคคลมีทัศนคติเห็นด้วยต่อพฤติกรรม ได้รับอิทธิพลจากคนรอบข้างสนับสนุนและเชื่อว่าตนควบคุมพฤติกรรมนั้นได้มากเท่าไร บุคคลนั้นยังจะมีความตั้งใจที่จะทำพฤติกรรมนั้นมากขึ้นเท่านั้น และเมื่อมีความตั้งใจที่หนักแน่นก็จะนำไปสู่การทำพฤติกรรมที่ป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรและป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ จัดกิจกรรม และวัดผลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaires) ก่อน-หลังการจัดชุดกิจกรรม ดังกรอบแนวคิดต่อไปนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) แบบกลุ่มเดียวประเมินผลก่อนและหลังการได้รับชุดกิจกรรม (One Group Pretest-Posttest Design)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาที่ 3-6 โรงเรียนบ้านสวน จันอนุสรณ์ จังหวัดชลบุรี ที่มีอายุระหว่าง 15-19 ปี ระดับชั้นมัธยมศึกษาที่ 3 จำนวน 395 คน ระดับชั้นมัธยมศึกษาที่ 4 จำนวน 203 คน ระดับชั้นมัธยมศึกษาที่ 5 จำนวน 150 คน และระดับชั้นมัธยมศึกษาที่ 6 จำนวน 131 คน รวมทั้งหมด 879 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาที่ 3-6 โรงเรียนบ้านสวน จันอนุสรณ์ จังหวัดชลบุรี ที่มีอายุระหว่าง 15-19 ปี ยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัยด้วยความสมัครใจ และไม่กระทบกับการเรียน จำนวน 45 คน

แบ่งเป็นระดับชั้นมัธยมศึกษาที่ 3 จำนวน 20 คน ระดับชั้นมัธยมศึกษาที่ 4 จำนวน 10 คน ระดับชั้นมัธยมศึกษาที่ 5 จำนวน 8 คน และระดับชั้นมัธยมศึกษาที่ 6 จำนวน 7 คน ซึ่งสอดคล้องกับจำนวนที่กำหนดในงานวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร (Witayapichetsakul, Nongyai, Chunsang, Pipatananukul, Pornpongwattana, Krupad, et al., 2018)

กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ G*Power 3.1.9.2 สำหรับกลุ่มสถิติ *t-test* แบบ Means: Difference Between Two Dependent Means (Matched Pairs) ใช้การทดสอบแบบทางเดียว (One-Tail) กำหนดค่าขนาดอิทธิพล (Effect Size) ตามค่าประมาณอิทธิพลที่โคเฮนกำหนดไว้ในระดับปานกลาง คือ 0.50 ค่าความน่าจะเป็นของความคาดเคลื่อนในการทดสอบประเภทที่หนึ่ง (α) เท่ากับ 0.05 และค่าอำนาจการทดสอบ (1-ความน่าจะเป็นของความคาดเคลื่อนในการทดสอบประเภทที่สอง, $1-\beta$) เท่ากับ 0.95 ผลการวิเคราะห์จากโปรแกรมได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 45 คน ใช้วิธีตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยสุ่มชั้นปีที่เรียนแบบแบ่งชั้น และสุ่มประชากรแต่ละชั้นปีแบบอย่างง่าย และเชิญมาเข้าร่วมกิจกรรมพร้อมชี้แจงข้อโครงการ วัตถุประสงค์ วันและเวลาในการทำกิจกรรม คุณสมบัติของผู้เข้าร่วมกิจกรรม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือชุดกิจกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรและป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนบ้านสวน จันอนุสรณ์ จังหวัดชลบุรี โดยศึกษารายละเอียดของชุดกิจกรรมอย่างละเอียด จัดทำสื่อตามชุดกิจกรรมที่กำหนด เตรียมการประเมินผล พร้อมฝึกซ้อมการจัดกิจกรรมที่ต้องตามเวลาที่ชุดกิจกรรมกำหนดแต่ละกิจกรรม มีดังนี้

1.1 กิจกรรมชะลอดีกว่าไหม (40 นาที) ขออาสาสมัคร 8 คน (แบ่งเป็นชาย 4 คน หญิง 4 คน) เพื่อให้แต่งตัวเสมือนตั้งครรภ์ โดยใส่ลูกโป่งที่มีน้ำเหมือนครรภ์ อธิบายอิริยาบถต่าง ๆ ของผู้ที่ตั้งครรภ์ และให้อาสาสมัครเหล่านั้นแสดงอิริยาบถดังกล่าว และใส่จนกว่าจะสิ้นสุดกิจกรรมทั้งหมด

1.2 กิจกรรมโต้วาที (40 นาที) ในประเด็น “การมี SEX ในวัยเรียนผิดหรือไม่”

1.3 กิจกรรมแลกน้ำ (50 นาที) ขออาสาสมัคร 8 คน ผู้วิจัยแจกแก้วน้ำ (ที่แยกไว้ 8 แก้ว คือ ได้ใส่สารโซเดียมไฮดรอกไซด์) ให้อาสาสมัครเทน้ำของตัวเองลงในแก้วเปล่าที่เตรียมไว้ให้ เทน้ำลงไปครึ่งแก้วและให้อาสาสมัครนั่งรวมหลังห้อง จากนั้นผู้วิจัยแจกแก้วน้ำให้คนที่เหลือโดยให้หยิบเองแล้วจัดเข้าแถวให้เป็นวงกลม และสังเกตแก้วน้ำของตนเองว่ามีความแตกต่างจากคนอื่นหรือไม่ และให้แต่ละคนจับคู่เพื่อเทน้ำครึ่งแก้วของตัวเองลงไปในแก้วเปล่าที่เตรียมไว้ให้ จับคู่แลกน้ำสลับกันประมาณ 4 ครั้ง (4 คน) ในรอบที่ 5 ให้อาสาสมัคร 8 คนร่วมเล่นด้วย คำถามชวนคิดจากการแลกน้ำที่ทุกคนมีส่วนร่วม เปรียบเสมือนการมีเพศสัมพันธ์แบบใดบ้าง หากมีผู้เป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ กลุ่มจะสังเกตได้อย่างไร เมื่อสิ้นสุดกิจกรรม ทดสอบด้วยสารฟีนอล์ฟธาลิน แก้วน้ำที่มีสารโซเดียมไฮดรอกไซด์ก็จะเกิดการเปลี่ยนจากสีใสเป็นสีชมพู และสรุปกิจกรรมเรื่องการติดต่อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การรักเดียวใจเดียวกับคู่ที่มีพฤติกรรมเปลี่ยนคู่บ่อย

1.4 กิจกรรมดูไวนะน้อง (30 นาที) อธิบายการสวมถุงยางอนามัยอย่างถูกต้องเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรและและป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

1.5 กิจกรรมจินตนาการรัก (60 นาที) มีภาพทั้งหมด 4 ภาพ ให้ระดมความคิดพร้อมวาดภาพที่ 5 และ 6 ตามจินตนาการของแต่ละกลุ่มโดยอาจไม่ต้องวาดเป็นสถานการณ์แต่เป็นภาพที่สื่อถึงสถานการณ์ต่อไปได้ คำถามชวนคิด ถ้าเราจะไม่ให้เกิดการมีเพศสัมพันธ์ เราจะหยุดที่ภาพใด เพราะเหตุใด จากนั้นก็อภิปรายทักษะปฏิเสธพร้อมคำถามชวนคิด คือหากต้องการออกจากสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ เราจะมีทักษะปฏิเสธอย่างไร

1.6 กิจกรรมใจเขาใจเรา (40 นาที) แจกกระดาษคนละ 1 แผ่นให้แบ่งเป็น 5 ช่อง เขียนความรู้สึกของตัวเอง หากเป็น พ่อแม่ คุณครู เพื่อน แฟน และตนเอง ว่ามีความรู้สึกอย่างไรหากบุคคลที่ตัวเองรักเกิดตั้งครรภ์ในวัยเรียนหรือติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

1.7 กิจกรรมชะลอดีกว่าไหมรอบสอง (20 นาที) ขออาสาสมัคร 8 คน ที่แต่งตัวเหมือนตั้งครรภ์ แสดงความรู้สึกการแต่งตัวเหมือนการตั้งครรภ์ตลอดระยะเวลาที่ร่วมกิจกรรม

1.8 กิจกรรมโน้ตแห่งความมุ่งมั่น (20 นาที) ให้บทพจนกิจกรรตั้งแต้กิจกรรแรกจนกิจกรรสุดท้าย พร้อมพูดโน้มน้าว ให้เขียนความตั้งใจของตนเองที่จะไม่ทำให้ตนเองเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ในวัยเรียนและติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ใส่ในโหลแห่งความตั้งใจที่เมื่อใส่ไปกระดานนั้น ๆ จะสลายไม่สามารถนำออกมาอ่านเป็นตัวหนังสือได้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ประยุกต์แนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน จัดทำแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติ การคล้อยตาม อิทธิพลคนรอบข้าง การรับรู้การควบคุมตนเอง และความตั้งใจในการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรและป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนบ้านสวน จันอนุสรณ์ จังหวัดชลบุรี แบบสอบถามประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่เพศ และอายุ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติ การคล้อยตามอิทธิพลคนรอบข้าง การรับรู้การควบคุมตนเอง ความตั้งใจในการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรและป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตรวัดความแตกต่างแห่งความหมายกล่าวคือ เป็นข้อความหรือวลีที่ให้ผู้ตอบ ตอบตามระดับความคิดเห็นด้วยการประเมินจาก คำตอบ 7 ระดับ (ตัวเลข 1-7) ความหมายของคำคุณศัพท์ตรงข้ามกัน 2 คำ (Bipolar Adjectives) แบบออสกูต (Osgood's Semantic Differential Scales) ดังนี้

2.1 ทัศนคติต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ด้วยคำคุณสมบัตินตรงข้าม คือเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย จำนวน 5 ข้อ

2.2 การคล้อยตามอิทธิพลของคนรอบข้างในการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ด้วยคำคุณสมบัตินตรงข้าม คือจริง ไม่จริงเลย จำนวน 10 ข้อ

2.3 การรับรู้ด้านการควบคุมตนเองในการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ด้วยคำคุณสมบัตินตรงข้าม คือ ง่าย ไม่ง่ายเลย จำนวน 5 ข้อ

2.4 ความตั้งใจในการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ด้วยคำคุณสมบัตินตรงข้าม คือจริง ไม่จริงเลย จำนวน 5 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ชุดกิจกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรและป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ผ่านการพัฒนา และประเมินชุดกิจกรรมด้วยกระบวนการวิจัย (Witayapichetsakul, Nongyai, Chunsang, Pipatananukul, Pornpongwattana, Krupad, et al., 2018)

ผู้วิจัยตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามโดยให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์จำนวน 3 ท่าน ให้คะแนนความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item Objective Congruence; IOC) ได้ค่าความตรงตามเนื้อหาที่มีค่าระหว่าง .67-1.00 ผู้วิจัยทำการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้ สำหรับการหาความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนบ้านสวน จันอนุสรณ์ จังหวัดชลบุรี ที่มีอายุระหว่าง 15-19 ปี ที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา จำนวน 30 คน จากนั้นนำมาวิเคราะห์หาความเที่ยงของแบบสอบถามโดยค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ทั้งฉบับเท่ากับ .86

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นก่อนการทดลอง

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ใช้พื้นที่เพื่อการเรียนรู้ ที่ปรึกษาทรงคุณวุฒิ อาจารย์แนะแนวของโรงเรียนเพื่อประสานงานวิจัยในพื้นที่ และนักเรียนเพื่อให้ข้อมูลวิจัย

2. ติดต่อผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสวน จันอนุสรณ์ จังหวัดชลบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์
3. อธิบายชี้แจงกับอาจารย์แนะแนวของโรงเรียนที่เป็นผู้ประสานงานวิจัยในพื้นที่และช่วยเก็บข้อมูลวิจัย
4. จัดเตรียมชุดกิจกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรและป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์
ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนบ้านสวน จันอนุสรณ์ จังหวัดชลบุรี โดยศึกษารายละเอียดของชุด
กิจกรรมอย่างละเอียด จัดทำสื่อตามชุดกิจกรรมที่กำหนด เตรียมการประเมินผล พร้อมฝึกซ้อมการจัดกิจกรรมที่
ถูกต้องตามเวลาที่ชุดกิจกรรมกำหนดแต่ละกิจกรรม

5. ผู้วิจัยชี้แจงเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการทำวิจัย คุณสมบัติกลุ่มตัวอย่างที่ในการวิจัย ขั้นตอนในการ
เก็บข้อมูลวิจัย การพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง และการทำความเข้าใจกับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อให้
สามารถดำเนินการเก็บข้อมูลได้อย่างถูกต้อง

6. เก็บข้อมูลก่อนจัดกิจกรรมโดยแบบสอบถาม เกี่ยวกับทัศนคติ การคล้อยตามอิทธิพลคนรอบข้าง การ
รับรู้การควบคุมตนเอง และความตั้งใจในการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรและป้องกันโรคติดต่อทาง
เพศสัมพันธ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนบ้านสวน จันอนุสรณ์ จังหวัดชลบุรี ที่พัฒนาหาความตรง
ตามเนื้อหาและความเที่ยงของเครื่องมือ

ขั้นตอนทดลอง

7. จัดกิจกรรมจำนวน 2 ครั้ง คือครั้งแรกเพื่อเตรียมและประชาสัมพันธ์กลุ่มตัวอย่างโดยบูรณาการกับ
งานวันเอดส์โลก และครั้งที่สองจัดกิจกรรมตามรายละเอียดของชุดกิจกรรม

ขั้นหลังการทดลอง

8. เก็บข้อมูลโดยแบบสอบถาม หลังจัดกิจกรรมครั้งที่สองประมาณ 1 เดือน เนื่องจากทฤษฎีนิสัยใน 21
วัน (21-Day Habit Theory) ของแพทยศาสตร์การตกแต่งแม็กซ์เวลล์ มอลท์ซ์ (Maxwell Maltz) ที่เขียนหนังสือ
ชื่อว่า Psycho-Cybernetics โดยสาระสำคัญ คือ เรื่องที่การกระทำจะตกผลึกเป็นนิสัยได้ก็ตาม เช่นการออกกำลังกาย
ไปจนถึงเรื่องทัศนคติ การปรับการเรียนรู้ต้องกระทำต่อเนื่องอย่างน้อยเป็นเวลา 21 วัน ที่ให้สมองมุ่งมั่นสั่งคิด
สั่งปฏิบัติจนเกิดเส้นทางประสาทที่มีประสิทธิภาพและกลายเป็นนิสัย และหัวใจสำคัญ คือภาพลักษณ์ของตัวตนใน
จิตหรือ Self-Image คือเราต้องเชื่อว่าเราเป็นคนอย่างที่เราปรารถนาจะเป็นได้ ซึ่งในการวิจัยมีกิจกรรมโน้ตแห่ง
ความมุ่งมั่น คือให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเขียนหรือวาดภาพสิ่งที่ตั้งใจต่อจากนี้เกี่ยวกับการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัย
อันควรและป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (Kampinich, Kruekam-ai, & Sattayopap, 2014)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา ในการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล โดยใช้โปรแกรมทางสถิติ และนำเสนอข้อมูลเป็น
ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย

2. วิเคราะห์ข้อมูลทัศนคติ การคล้อยตามอิทธิพลของคนรอบข้าง การรับรู้ด้านการควบคุมตนเอง ความ
ตั้งใจในการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรและป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โดยใช้
โปรแกรมทางสถิติและนำเสนอข้อมูลเป็นการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้สถิติ
Paired t-test กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ $p\text{-value} < .001$

ทั้งนี้ก่อนการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ทดสอบการกระจายข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติ การคล้อยตามอิทธิพล
ของคนรอบข้าง การรับรู้ด้านการควบคุมตนเอง ความตั้งใจในการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอัน
ควรและป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การทดสอบ Shapiro-Wilk test ได้ค่า
 $P\text{-value} (Sig) = .340$ ซึ่งมากกว่า 0.05 แสดงว่าข้อมูลมีการแจกแจงแบบโค้งปกติ

จริยธรรมวิจัย

การวิจัยนี้ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ระดับวิทยาลัย
วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดชลบุรี (เลขที่รับรอง 1/60)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคล

ตาราง 1 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิตของกลุ่มตัวอย่าง ($n=45$)

ตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุ (ปี)		
14	9	20.00
15	15	33.33
16	10	22.22
17	11	24.45
อายุเฉลี่ยเท่ากับ 15.51 ปี		
เพศ		
หญิง	25	55.56
ชาย	20	44.44

จากตาราง 1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อายุ 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.33 โดยอายุเฉลี่ยเท่ากับ 15.51 ปี เพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยเพศหญิง 25 คน คิดเป็นร้อยละ 55.56 และเพศชาย 20 คน คิดเป็นร้อยละ 44.44

2. การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติ การคล้อยตามอิทธิพลของคนรอบข้าง การรับรู้ด้านการควบคุมตนเอง และความตั้งใจในการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร และป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนบ้านสวน จันอนุสรณ์ จังหวัดชลบุรี ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม

ตาราง 2 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติ การคล้อยตามอิทธิพลของคนรอบข้าง การรับรู้ด้านการควบคุมตนเอง และความตั้งใจในการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรและป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนบ้านสวน จันอนุสรณ์ จังหวัดชลบุรี ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม

	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>Mean Difference</i>	<i>t</i>	<i>p-value (1-tailed)</i>
ทัศนคติต่อการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรและป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์					
ก่อนกิจกรรม	3.81	0.55	1.95	14.08	<.001
หลังกิจกรรม	5.76	0.76			
การคล้อยตามอิทธิพลของคนรอบข้างในการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรและป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์					
ก่อนกิจกรรม	3.86	0.67	1.48	8.30	<.001
หลังกิจกรรม	5.34	0.91			

ตาราง 2 (ต่อ)

	M	SD	Mean Difference	t	p-value (1-tailed)
การรับรู้ด้านการควบคุมตนเองในการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรและป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์					
ก่อนกิจกรรม	3.88	0.56	1.62	10.37	<.001
หลังกิจกรรม	5.50	0.96			
ความตั้งใจในการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรและป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์					
ก่อนกิจกรรม	4.24	0.64	1.32	10.09	<.001
หลังกิจกรรม	5.56	0.95			

จากตาราง 2 พบว่าหลังการเข้าร่วมกิจกรรมนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมมีค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนคติ การคล้อยตามอิทธิพลของคนรอบข้าง การรับรู้ด้านการควบคุมตนเอง และความตั้งใจในการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรและป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ($M=5.76$, $SD=0.76$; $M=3.81$, $SD=0.55$; $M=5.34$, $SD=0.91$; $M=3.86$, $SD=0.67$ ตามลำดับ) สูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม ($M=5.50$, $SD=0.96$; $M=3.88$, $SD=0.56$; $M=5.56$, $SD=0.95$; $M=4.24$, $SD=0.64$ ตามลำดับ) เพิ่มขึ้นกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม ($M=1.95$, $SD=0.93$; $M=1.48$, $SD=1.19$; $M=1.612$, $SD=1.05$; $M=1.32$, $SD=0.88$ ตามลำดับ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

อภิปรายผล

งานวิจัยนี้นำชุดกิจกรรมจากงานวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร (Witayapichetsakul, Nongyai, Chunsang, Pipatananukul, Pornpongwattana, Krupad, et al., 2018) พัฒนาตามกรอบแนวคิดของทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน มีกิจกรรมที่ตอบตัวแปรของทฤษฎี คือ 1) ตัวแปรทัศนคติต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรและป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ด้วยกิจกรรมแลกน้ำ กิจกรรมชะลอดีกว่าไหม และกิจกรรมไต่วาที่ 2) ตัวแปรการคล้อยตามอิทธิพลคนรอบข้างในการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรและป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ด้วยกิจกรรมใจเขาใจเรา 3) ตัวแปรการรับรู้การควบคุมตนเองในการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรและป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ด้วยกิจกรรมจินตนาการรัก และกิจกรรมดูไวนะน้อง และ 4) ตัวแปรความตั้งใจในการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรและป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ด้วยกิจกรรมโน้ตแห่งความมุ่งมั่น ซึ่งเป็นชุดกิจกรรมที่มีความหลากหลาย มีความน่าสนใจของรูปแบบกิจกรรม เช่นการบรรยายแบบมีส่วนร่วม กิจกรรมเกม การระดมความคิดเห็น การแสดงบทบาทสมมติ การสะท้อนคิด และสื่อการเรียนรู้ เช่นแผ่นพับ การเสนอตัวอย่าง สื่อมัลติมีเดีย (Multimedia Presentation) ทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้ มีการระดมสมองเพื่อแก้ปัญหาาร่วมกันของผู้เข้าร่วมกิจกรรมระดับมัธยมศึกษาทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ที่สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดหรือสูงกว่าก่อนได้รับชุดกิจกรรมทั้งกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการคิดสร้างสรรค์ ทัศนคติ หลักการต่าง ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Suwanpakdee, Youngwanichsetha, & Shunuan, 2019; Sarakshetrin, Chantra, Heetakson, Tuwasin, Singwerathan, & Charoenchit, 2018; Thongdee, & Ngamnin, 2015; Srichaisuwan, & Suthasinobon, 2015; Hungsawake, 2014; Pongsomboon, & Jampasak, 2014; Nangyaem, & Chamnankit, 2013) ที่ใช้ชุดกิจกรรมในการกระบวนการวิจัย ทำให้

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสามารถของแต่ละบุคคล ที่สามารถแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ และเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด ลดช่องว่างระหว่างผู้เข้าร่วมกิจกรรมและผู้จัดกิจกรรม

ผลการจัดชุดกิจกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรและป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนบ้านสวน จันอนุสรณ์ จังหวัดชลบุรี มีผลคะแนนเฉลี่ยหลังเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมในทุกตัวแปรของทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนที่เป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมนั้น คือทัศนคติ การคล้อยตามอิทธิพลของคนรอบข้าง การรับรู้การควบคุมตนเอง และความตั้งใจเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรและป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ที่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Pongsomboon, & Jampasak (2014) ที่สรุปผลว่าการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น สิ่งที่ต้องพัฒนา คือการเพิ่มภูมิคุ้มกันให้วัยรุ่นมีทักษะชีวิต มีทัศนคติที่ดีและถูกต้องเพื่อปรับมุมมองชีวิต เช่นภูมิใจในเพศของตน ไม่ปิดกั้นการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษา ควบคุมพฤติกรรมทางเพศให้แสดงออกอย่างถูกต้องและเหมาะสมกับสังคม มีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย สร้างค่านิยมและความตระหนักให้รักและรู้คุณค่าในตนเอง ไม่ทำตามกลุ่มเพื่อน ครอบครัวมีสัมพันธภาพที่ดี เช่นเปิดโอกาสให้พูดคุยกันอย่างตรงไปตรงมา ก่อให้เกิดความเชื่อใจและกล้าที่จะเผชิญและเผยปัญหา และไม่ยากให้คนที่รักเราต้องผิดหวังในตัวเอง ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนในจุดมุ่งหมายตามหน้าที่ตนเองก็สามารถป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นได้ และจากการวิจัยของ Wisarutkasempong, & Muangpin (2015) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความตั้งใจตั้งครรภ์ซ้ำในหญิงวัยรุ่นที่เกิดจากทัศนคติทางบวก ตามกลุ่มอ้างอิงที่เชื่อว่าบุคคลใกล้ชิดคาดหวัง และรับรู้ว่าคุณมีความสามารถในการป้องกันการตั้งครรภ์ในระดับดี ซึ่งการป้องกันที่ดีต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น คือความตั้งใจในการตั้งครรภ์ เพราะถ้าประเมินความตั้งใจและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจ และเน้นย้ำหรือมีกิจกรรมในส่วนความตั้งใจของวัยรุ่นจะทำให้เกิดการป้องกันการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นได้ งานวิจัยของ Tumchuea (2015) ที่ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลกับความตั้งใจ ซึ่งความตั้งใจเชิงพฤติกรรมนั้นขึ้นอยู่กับ 3 ปัจจัย คือทัศนคติต่อพฤติกรรม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม จึงอาจเป็นไปได้ว่าผลการศึกษานี้ในกลุ่มตัวอย่างมีความตั้งใจในการป้องกันการตั้งครรภ์โดยรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า วัยรุ่นหญิงควรปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์เมื่อไม่มีการป้องกันการตั้งครรภ์ เป็นความตั้งใจสูงสุด จึงสอดคล้องกับ Ajzen เนื่องจากความตั้งใจเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของบุคคล โดยความตั้งใจเป็นตัวชี้ว่าบุคคลได้ทุ่มเทมากน้อยเพียงใดที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นยังบุคคลมีความตั้งใจแน่วแน่และพยายามมากเพียงใด ความเป็นไปได้ที่บุคคลจะกระทำพฤติกรรมก็มีมากเท่านั้น จึงสะท้อนว่าความตั้งใจของวัยรุ่นที่จะกระทำนอกจากนี้พบว่าพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์มีความสัมพันธ์กับอายุ การศึกษา สถานภาพครอบครัว รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน และปัญหาที่ทำให้ไม่สบายใจ

ผลการวิจัยครั้งนี้จึงอาจสรุปได้ว่าชุดกิจกรรมทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรและป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ จากที่หลังเข้าร่วมกิจกรรมทุกตัวแปรมีค่าเฉลี่ยที่มากกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Kohtbantau, Witayapichetsakul, Salout, & Suksawang (2013) ที่พบว่าหลังได้รับชุดกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ยทัศนคติ คะแนนเฉลี่ยการคล้อยตามอิทธิพลของคนรอบข้าง คะแนนเฉลี่ยการรับรู้ด้านการควบคุมตนเอง คะแนนเฉลี่ยความตั้งใจ คะแนนเฉลี่ยความตั้งใจร่วมกับการรับรู้ด้านการควบคุมตนเองในการปฏิบัติตนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเกิดพฤติกรรมไปในทางที่ดี อีกทั้งมีข้อเสนอแนะของ Khiththiphong, Hongkailert, & Sillabutra (2014) ที่เสนอแนะว่าต้องให้ความรู้เรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการที่ผู้ทำกิจกรรมและผู้เข้าร่วมกิจกรรมจะได้พูดคุยถึงปัญหาเรื่องเพศและประเด็นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสนับสนุนให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมป้องกันการติดต่อทางเพศสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง แม้ว่าจะมีการป้องกันที่ดีแล้วก็ตาม

การนำผลการวิจัยไปใช้

1. ชุดกิจกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร เพื่อให้เกิดพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ควรจัดกิจกรรมกับเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 15-19 ปี โดยผู้จัด

กิจกรรมต้องศึกษาทำความเข้าใจขั้นตอน ตรวจสอบสภาพสื่อและอุปกรณ์ก่อนทำกิจกรรม รวมทั้งเตรียมความพร้อมผู้จัดกิจกรรม

2. กิจกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์สามารถจัดสอดแทรกในกิจกรรมระหว่างปีการศึกษา หรือกิจกรรมนอกชั้นเรียนได้อย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. วิจัยการติดตามพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่เกิดกับกลุ่มเยาวชนที่ทำการศึกษา

2. ควรมานำทฤษฎีพฤติกรรมสุขภาพ เช่น ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา (Social Cognitive Learning Theory) หรือ Precede-Proceed Model มาสร้างชุดกิจกรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดชลบุรี ที่ได้ให้ทุนอุดหนุนในการทำวิจัย

References

- Ajzen, I. (1991). *The Theory of Planned Behavior*. Organizational Behavior and Human Decision Processes.
- Chantrapanichkul, P., & Chawanpaiboon, S. (2012). "Adverse Pregnancy Outcomes in Cases involving Extremely Young Maternal Age." *International Journal of Gynecology and Obstetrics*, 120(2), 160-164.
- Gillmore, M. R., Lewis, S. M., Lohr, M. J., Spencer, M. S., & White, R. D. (1997). Repeat Pregnancies among Adolescent Mothers. *Journal of Marriage and Family*, 59(3), 536-550.
- Hungsawake, C. (2014). The Development of Instructional Package on Plant Life in Science Strand for Mathayom Suksa I. *Journal of Education and Social Development*, 10(1), 235-244. (in Thai)
- Kampinich, K., Kruekam-ai, W., & Sattayopat S. (2014). Effects of Recording Daily Positive Qualities to Other People on Instilling Ethical Consciousness of Primary Students Prepare into ASEAN Economics Community. *Lampang Rajabhat University Journal*, 3(2), 96-110. (in Thai)
- Kanato, M., & Saramrittichai K. (2006). Early Experience of Sexual Intercourse-A Risk Factor for Cervical Cancer Requiring Specific Intervention for Teenagers. *Asian Pacific Journal of cancer Prevention*, 7(1), 151-153.
- Khitthiphong, V., Hongkailert, N., & Sillabutra, J. (2014). Preventive Behavior of Sexually Transmitted Diseases among High School Students in Vientiane. Lao P.D.R. *Journal of Public Health and Development*, 12(3), 65-77. (in Thai)

- Kohtbantau, S., Witayapichetsakul, S., Salout, A., & Suksawang, P. (2013). A Causal Relationship Model of Practice to Reduce Hypertension Risk of People in Bansuan Municipality, Muang District, Chonburi Province. *The Public Health Journal of Burapha University*, 9(2), 85-96. (in Thai)
- Mahavarkar, S. H., Madhu, C. K., & Mule, V. D. (2008). A Comparative Study of Teenage Pregnancy. *J Obstet Gynaecol*, 28(6), 604-607.
- Matsushashi, Y., Felice, M. E., Shragg, P., & Hollingsworth, D. R. (1989). Is Repeat Pregnancy in Adolescents a "Planned" Affair?. *Journal of Adolescent Health*, 10(5), 409-412.
- Nangyaem, A., & Chamnankit, B. (2013). Development of Thai Reading Comprehension Practical Package for Grade 3 Students. *Social Sciences Research and Academic Journal*, 8(23), 91-102. (in Thai)
- Pongsomboon, P., & Jampasak, S. (2014). Model Development for Teenage Pregnancy Prevention Pichit Province. *Lanna Public Health Journal*, 10(3), 260-75. (in Thai)
- Raneri, L. G., & Wiemann, C. M. (2007). Social Ecological Predictors of Repeat Adolescent Pregnancy. *Perspect Sex Reprod Health*, 39(1), 39-47.
- Reime, B., Schuching, B. A., & Wenzlaff, P. (2008). Reproductive Outcome in Adolescents Who Had a Previous Birth or an Induced Abortion Compared to Adolescents' First Pregnancies. *BMC Pregnancy and Childbirth*, 8, 1-7.
- Sarakshetrin, A., Chantra, R., Heetakson, C., Tuwasin, N., Singwerathan, N., & Charoenchit, L. (2018). Effects of a Health Education Program Regarding Cervical Cancer on Knowledge, Attitude, and Human Papilloma Virus (HPV) Vaccination among Grade 5th Schoolgirls in Surathani Province. *The Southern College Network Journal of Nursing and Public Health*, 5(3), 1-12. (in Thai)
- Srichaisuwan, O., & Suthasinobon, K. (2015). The Effectiveness of the Four Noble Truths Instructional Package Towards Learning Achievement and Problem-Solving Thinking Ability of Grade 4 Students. *Valaya Alongkorn Review*, 5(1), 37-53. (in Thai)
- Suwanpakdee, W., Youngwanichsetha, S., & Shunuan, S. (2019). Effects of a Self-Efficacy Enhancement Program on Dietary and Exercise Behaviors among Pregnant Women with Gestational Diabetes Mellitus. *The Southern College Network Journal of Nursing and Public Health*, 6(1), 39-50. (in Thai)
- Thongdee, T., & Ngamninn, S. (2015). The Development of Instructional Package on Buddhist Moral Topic for Mathayomsuksa 3 Students. *Journal of Graduate Studies in Northern Rajabhat Universities*, 5(9), 89-102. (in Thai)
- Tumchuea, S. (2015). Sexual Behaviors and Factors Correlated with The Intention of Protection. *Nursing Journal of the Ministry of Public Health*, 25(1), 97-109. (in Thai)
- Wisarutkasempong, A., & Muangpin, S. (2015). Factors Related to the Intention to Repeat Pregnancy among Pregnant Adolescents. *Srinagarind Medical Journal*, 30(3), 262-269. (in Thai)
- Witayapichetsakul, S., Nongyai, N., Chunsang, N., Pipatananukul, T., Pornpongwattana, P., Krupad, P., et al. (2018). The Development of a Series of Activities to Prevent premature pregnancy. *The Public Health Journal of Burapha University*, 13(1), 100-112. (in Thai)
- World Health Organization. (2018). *World Health Statistics 2018*. Geneva: WHO Press.